

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... » 16.— | nyolcad oldal » 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz

Vélemények a miniszteri válaszokról.

- A magyar kath. tanítószög a III. kath. tanítói nagygyűlésen járult a nemzet elé, hogy anyagi helyzetének javítását szorgalmazza. A nemzeti közvélemény kellő rokonszenvvel, becsüléssel jutalmazta akkoron a magyar kath. tanítói kar mozgalmát. A tanítói munka szeretete, a nagy nemzeti föladatok megoldásáért lángoló lelkesedés, ezek a megbeesülhetetlen tanítói erények váltották ki a nagy közvélemény tiszteletét és becsülését a magyar kath. tanítószög iránt és ez a körülmény döntötte el javunkra a fizetésjavítás kérdésében az illetékes tényezők kedvező elhatározását. Mert nem kedvező-e Wekerle miniszterelnök és Apponyi Albert gróf kultuszminiszternek, valamint az országgyűlés elnökének, Justh Gyulának azon megegyező kijelentésük, hogy az egyenlő fizetés elvének hangoztatását jogosnak tartják, elvben elfogadják és a közel jövő legsürgősebb föladatául tekintik annak megvalósítását. Nekik faj legjobban, hogy az ország pénzügyi viszonyai miatt a mostani reformban teljesen meg nem oldhatják e föladatot. A miniszteri válaszok hatásáról és ennek alapján a magyar kath. tanítószög jövő magatartására nézve meginterjuvoituk a Kath. Tanügyi Tanács tagjait és az egyes véleményeket alább közöljük.

*

Deputálás után... Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és gróf Apponyi Albert miniszter úrnak a mi kérelmünkre adott válasza engem teljesen meggyőzött arról, hogy a jelenlegi körülmények között a nem állami, ezek között a 20.000 kath. tanítónak igényeit ez időben a kormány nem képes minden tekintetben kielégíteni. Nagyon sajnálom, hogy az egyenlőség elve a gyakorlatban teljesen nem érvényesült, de gróf Apponyi miniszter úr válaszából határozottan és félreérthetetlenül következtetem, hogy maga az *elv* — bár elméletben — győzött. És ezzel most mi is kénytelenek vagyunk megelégedni.

mert hisz másrésről tagadhatatlan, hogy Apponyi gróf miniszterünk fizetésrendezési tervzetelének, illetőleg javaslatának törvénynyé válása esetében a tanítók helyzete nevezetesen fog javulni.

A kántori jövedelemnek tanítói fizetéssé való kvalifikálása, habár a nyugdíjigény megállapításánál is számítani fog, határozottan sérelmes és igazságtalan, mert azt a jövedelmet külön kell megszolgálni. A kántorság bizony csak mellékes jövedelmet nyújt a tanítónak, akárhoyvan, miképen magyarázzák is némelyek a «*canonica visitatióból*» azt, hogy a «*ludimagister*» egy — megoszthatatlan lény. De úgy látszik, hogy egy jobb időig még várni kell, hogy a kántori jövedelem pusztán a kántori teendőkért járó díjnak tekintessék.

Tehát úgy áll a dolog, hogy miniszterünk a kántortanítók helyzetén *most nem tud másképen* javítani!

Senki sem lelkesült jobban a kath. tanítók ügyéért, mint az a küldöttség, amely az ország kath. tanítószöge megbízásából és nevében a minisztereknél és a képviselőház elnökénél peticionált. De lehetetlenséget, *most már* mindent kieszközölni, quasi kiesikarni — hiábavaló erőlködés volna. Lehetetlenséget a kormány és maga a nagylelkű Apponyi gróf sem tud «a semmiből kihozni».

Apponyi gróf miniszter úr válaszában a többek között így nyilatkozott: «*En tettem amnyit, amennyit a jelenlegi viszonyok között tenni lehetett. En a régecljüket magaménak ismerem...* Ne kívánják, hogy nyole hónap alatt pótoljam a 35 év mulasztásait!»

Ezek után az én szerény véleményem az, hogy fogadjunk szót miniszterünknek, aki emlékezetes beszéde végén maga jóakarattal és szeretettel tanácsolja: «*méltóztassanak — ugymond — ebben ezidőszerint megnyugodni!*»

A kath. tanítói kar jövő magatartását illetőleg az a véleményem, hogy *ezidőszerint* bele nyugodva a kormány jóakarátába és ígérétebe, törekedjünk egy szívvél-lelékkel és egy akarat-

bi a nemzeti kormány mellett kitartani! Okul-
tattunk különösen mi, szerény-szegény kath. ta-
nitók. 35 évi keserves és sikertelen küzdelmün-
kön! Ne hagyjuk magunkat félrevezetelni, el-
vakítottani, hanem álljunk rendületlenül *egy tá-
borban* a mellett a nemzeti kormány mellett,
amely sa legnagyobb méltánnyal van a hazai
kath. neptanítóknak a vallásos szellemtől átha-
tott nevelés tereén tett szolgálatai iránt.»

Sárvar.
Barabás György előado,
a Szombathely-egyházmegyeri óm.
kath. tanítóegylet elnöke.

Van okunk ra, hogy bizzunk és reméljünk.
Dr. Szentgyörgyi Jordán Károly.

Az elhangzott beszédek teljes megnyugvást
kelthetnek minden katolikus magyar tanító lel-
kében és van oknk, hogy óhajaik és kívánságaik
teljesítést reméljék.
Dr. Waller Gyula.

A hosszú időn át lenyűgözött, de becsületes
magyar nemzeti gondolkodásmód nyilvánult meg
a miniszteri kijelentésekben. Teljesen lázhatunk
a jövőben, mert ha nyolc hónap alatt sikerült
a gyűlözetes szolgáltság 35 éves alapjait kifor-
gatói; hazamosabb időn át — a tanítóságra
nézve — a nem nemzeti multnak még parányai
is ottlúnek.
Haller József, igazgató.

En már elvesztettem hitemet a katolikus
tanítóság anyagi jövőjét illetőleg. Ma megtalál-
tam ismét, nem azért, mintha sokat ígértek
volna, hanem azért, mert semmit sem ígértek;
de vannak, vagy teljesen elfogultnak kellene len-
nem, ha Apponyi őszinte szavai után is kétel-
kednem. Adja Isten, hogy reményeim minél előbb
megvalósuljanak.
Órtesy Kálmán.

A január 24-iki tisztelgések alkalmából a mi-
niszterek magatartása és kijelentései, úgyszin-
tén a Haz elnökének nyilatkozatai és ígéretei
megnyugvásul szolgálhatának, ha ez a haza-
fiás kormány sokáig uralmon marad. De ki
biztosít arról, hogy nem üt-e be egy nem várt
katasztrófa. Nemzetünk életében sajnos — már
semmi sem lehetetlen. Azért ennek a kormány-
nak kellene ezt a régi sebet — a tanítók be-
csületes fizetését — javítva orvosolni. Javulást
mutat az új tervezet, de a jogos igényeket nem
elégíti ki teljesen.

Kérdem még azt, azokra a 30—35 éve mű-
ködő tanítókra is szól az 1000 K.-ás alapfizetés,
vagy ezek belépnek az 1400 koronás alapfize-
tésbe? Azután mi lesz a 3-ik korpótlékkal
ugyanilyen korú, illetve szolgálati évekkal bíró
tanítóknál? Ezek 100 vagy 200 koronás korpót-
lékot kapnak-e? Hiszen ezeknek talán ez lesz
az *utolsó* korpótlékuk. Több világosságot!... és
radikális reformokat, *addig, amig lehet.*

Tóth Gyza.

A miniszterek válaszból azon benyomást
merítettem, hogy nemes s a katolikus tanítóság
irant meleg szimpátiával vannak eltelve. Ami a
válaszok gyakorlati eredményeit illeti, az a vé-
leményem, hogy a teljes egyenlőség meg nem
adása tulajdonképen intés a katolikus egyház
illetékes tényezőihez, hogy a hiányzó részt, a
különbseget ők fedezzék. Tagadhatlan, hogy a
jelen kormány áldozatkészsége, amit nyolc hónap
alatt íger és tesz a katolikus tanítóknak, sok-
kal több, mint amit eddig 35 év alatt tettek az
előző kormányok.
Keményffy Dániel.

A tanügyi kormány a katolikus tanítóságnak
a fizetésügy rendezésében tanusított magatartá-
sát higgadtnek és a tanítói hivatás méltóságá-
hoz teljesen illőnek tartja. Ennek a legilleté-
kesebb helyről jövő elismerésnek kell a ka-
tolikus tanítóság jövő magatartását irányítani.

A katolikus tanítóság munkájának igazságos
mérlegelése azt az örömteljes reményt támasztja,
hogy az anyagi ellátásban eddig tapasztalt igaz-
ságtalan és méltánytalan megkülönböztetés nem
sokáig fogja magát tarthatni. Az egyenlő munka
és az egyenlő képesítés elve előbb-utóbb diadal-
maskodni fog.
Guszovitz Vilmos.

A magyar tanítóságnak egyetlen főadata van
s ez kitartani a nemzeti kormány mellett. Év-
tizedes mulasztásokkal szemben ma, mikor más
oldalról a legszélsebb követelésekkel lépnek föl, az
intézők keserű fájdalommal jelentik ki, hogy a
nemzet erejének kútforrása valóban jobb sorsra
érdemes, mint amennyit tehetnek érte. De tenni
fognak s ez oly férfiak ajkáról hallatszík, kik
szavaikat valóban beváltották és ígéretet adtak
arra nézve, hogy a közel jövőben a jogos igé-
nyek ki fognak egyenlítettni.

Ebben még lehet nyugodni s érte rendíthetle-
nül kitartani a nemzeti kormány mellett.

Bertalan Vince.

A mai audencián elhangzott miniszteri ki-
jelentések után, minden katolikus tanító lelki
megnyugvással nézhet a jövő elé.

Vörös Ferenc, igazgató.

A miniszterek kijelentésében teljesen meg-
nyugszom. Elismerem, hogy a harminc év mu-
lasztása nagyban pótolva lesz. S így bizalmam
teljes egy szebb jövőben.

Szokoló István.

a kékkői «Róm. Kath. Tanít.
Kör» eln.; az «Orsz. Kath.
Tanügyi Tanács» tagja.

Kérni jöttünk.

Nem ígértek semmi újabb dolgot, mégis meg-
nyugodva tavozunk.

Különösen a kántortanítók régi sérelmei, a

szetés elválasztásánál esett méltánytalanság következményei, meg fognak szünni.

Wärth Béla,
a tanügyi tan. tag, ig. tanító.

Gróf Apponyi Albertben megdönthetetlenül nagy a bizalom és az ő miniszterségétől a katolikus tanügy és a katolikus tanítók részére igen sok jót remélek. *Számborovszky Résző.*

Wekerle, Apponyi és Justh teljesen méltányolják a tanítók nemzeti missióját. Bennük megvan a jóakarát; dédelgetik a tanítói kart és elkövetnek mindent, hogy bennük hivatásuk becsületét ápolják és neveljék. Ismerik ők az utat a tanítók szívéhez és lelkéhez. Már uton vannak. A közel jövő elhozza reményeinket.

Dobos János.

Küldöttségünk a miniszterek előtt.

Apponyi Albert miniszternek Jordán K. apát, elnök a következő beszéddel nyújtotta át a memorandumot:

«Nagyméltóságú Miniszter Úr!
Kegyelmes Urunk!

A magyar katolikus tanítóságnak az elmúlt év augusztus havában megtartott III-ik kongresszusa, miután a nemzeti népoktatás emelésére irányuló legidősebb tudományos pedagógiai kérdések fölötti tárgyalását befejezte, a tanítóságnak szövegben levő fizetésrendezésének a kérdésével is foglalkozott.

A kongresszus eme tárgyalási sorrendje is világosan mutatja, hogy a magyar katolikus tanítóság előtt első volt és első is lesz mindig a nevelés és oktatás szent ügye s csak ezután, sikeres munkájának eredményétől feljogosítva gondol arra, ami a maga személyes érdeke!

Mindazonáltal tagadhatatlan igazság marad, hogy bármennyire töltse is be a tanító szívet és lelkét az ő magasztos hivatásának, az ő hazafias kötelességének az öntudata és szeretete, ha ólomsúlytal nehezedik vállára, szinte elviselhetetlen anyagi helyzetének és a mindennapi megélhetésnek szédítő gondja és terhe, ez előbb-utóbb szárnyát fogja szegni ő nála is a lélek ideális, magasröptű törekvéseinek!

Azonban hála Istennek, Nagyméltóságod éles szeme s még élesebb elméje csakhamar fölismerte a tanítóságnak ezt a régi, évtizedek óta lelket zsibbasztó bajját! És épen azért, amikor a haza jobb jövőjének előkészítése és megalapozása érdekében egy hatalmas, virágzó, lendületes nemzeti kulturára törekedve, fokozottabb munkát sürgetett és kívánt az iskolától és tanítótól, ugyanakkor a kitűzött cél elérésének biztosítása végett, a tanítói fizetések rendezését, még pedig az egész vonalon, a nemzeti kultúra

elodázhatatlan követelményeül, sürgősen megoldandó kérdésül állította föl!

És e tényével Nagyméltóságod a legszebb jelet adta fenkölt gondolkodásának és államférfiúi bölcsességének! S már ezért is, bárha a nehéz pénzügyi viszonyok meggátolják is Nagyméltóságodat abban, hogy szíve vágját követve, egy olyan reformot teremtsen, amely képes legyen minden méltányos és jogos igényt kielégíteni — a magyar katolikus tanítóságot semmi sem lesz képes meggátolni abban, hogy örökre halásan emlékezzék meg arról, miszerint Nagyméltóságod nemes szíve — tanító és tanító közt különbséget nem téve — a haza minden érdemes, minden igaz és hazafias tanítója iránt egyformán érzett, egyformán dobogott.

De emellett a magyar katolikus tanítóságnak az is emlékebe lesz vésve kitörülhetlenül, hogy Nagyméltóságod egyenes lelke nem habozott elismerni azt a régi igazságot, hogy hitvallásos iskoláink a nemzeti önállóság és függetlenség valóságos mentsvárjai! Amely igazsághoz legyen szabad nekünk hozzá fűzni azt a másik igazságot, hogy ezeknek a hitvallásos iskoláknak a tanítói, akiknek vállán nyugszik ma is legnagyobb részben hazánk nemzeti kulturájának szent ügye, már csak ezért is nem másodrendű, de igenis, elsőrendű tényezői a magyar nemzeti kulturának!

Lelkünkben e gondolatokkal eltelve, a legnagyobb készséggel teszünk eleget a III-ik katolikus tanítói kongresszus ama határozatának, hogy a magyar katolikus tanítóságnak a fizetésrendezés ügyére vonatkozó kérényét Nagyméltóságodnak mély tisztelettel átnyújtjuk!

Alázatosan kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék azt átvenni s az abban foglaltakat nagybecsű figyelmére méltatni!

De egyúttal és kiváltképen arra is kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék a törvényhozó testületben ismert nagy tekintélyével és minden erejével odahatni, hogy a létesítendő reformban az egyenlő képzettség és kötelesség mellett, az egyenlő fizetés elve is megoldást nyerjen!

És ezt azért is vagyunk bátrak kérni és remélni, mert a magyar katolikus tanítóság, a nemzet eme régi, becsületes napszámosai, akik a hazának szintén édes és nem mostoha gyermekei, akik az alkotmányválság nehéz napjaiban híven kitartottak a hazafias irány s a nemzeti eszme boldogító elve mellett — sohasem szolgáltattak okot arra, hogy bármi tekintetben is inferioritásba helyeztessenek s ekként háttérbe szorítva, ismert lelkesedésükben, buzgalomukban és erkölcsi értékükben megingattassanak!

Szóval, van okunk rá, hogy bizzunk és reméljünk!

S amikor most úgy a magunk, mint a magyar katolikus tanítóság nevében hódolatteljes tisztelettel hajlunk meg Nagyméltóságod kiváló egyénisége előtt, ezt azon ünnepélyes kijelentés kíséretében tesszük, hogy a magyar katolikus ta-

nitóság az ő összes erejét és lelkesedését mindenkor hagyományos buzgalomával és lelkesedéssel áldozza föl a haza tanügyének előmozdítására és a magyar nemzeti állam kiépítésére.»

Wekerle kormányelnök elé dr. Walter Gyula vezette a deputációt. Beszédét jövő számunk hozza.

A közvetlen nevelés, nevelőink és a társadalom.

(Folytatás.)

«Mely államban, melyben akár felülről, akár alulról nem tisztelik a törvényt, a vallás szentségét, a fiatal nemzedék sem fogja azt tiszteletben tartani, bármint tanítson is az iskola. Ahol a megánérdeseket rendszerint fölébe helyezik a közérdeknek; ahol mindenki bármely áron is, de csupán saját boldogulását keresi; oly társadalmunkban, a fiatalabb nemzedék sem lehet sokkal különb, bármennyi idealizmust tünjenek is az iskolában belejes.»¹

Társadalmunk mint nevelői tényező megbásonított önőrmagával: jó polgárokat óhajt, mégis a rossz benyomását gyakorolja ránk; a rosszat nem bünteti kellőképen és nem jutalmazza a jót érdeme szerint. Pusztulás, zülles, szétfoslás mindenfelé. Nincs hit és erkölcs, nincs elhűség, elvaskárság; még ama hidegvértűk is, akik külföldben beletörődtek e rombolásba, mintha felésmélnének egy pillanatra s ilyenkor sajnosan kénytelenek látni, hogy a hitet sikerült kiirtani milliók és milliók szívéből, de annak helyébe meg nem állítottak semmit, ami annak kapcsolatát, az erkölcsöket megvédene. Az érzékiség és önzés uralkodik mindeneken, a szabadság szabadsággal. «Társadalmi nihilizmus felé haladunk.»

A rombolás szolgálatába szegődik oly sokszor: a sajtó, az irodalom, a művészet. Ha *Rousseau* kora tudományai és művészei haladásáról azt írta, hogy az erkölcsök megrontásához járulnak, nem tudom, mit rhatna körülkeröl. «Ujságcikket írhat bárki — mondja *Stemere Miklós* «Ideál» műveiben — hinthet szellemi nadrágulyát akárki, bolonduljon meg tőle, aki akar». *Jürgensen* egyik novellájában megindító hangon panaszkodik egy szerencsétlen, kit a költő művi tévuttra vezettek, magához a költőhöz szólva: «Gondolja meg, hogy mi aszerint élünk, amint ti költők irtok. Mi azt hallottuk tőletek, hogy a jó és tökéletes ember az, aki erőszakos, kiméletlen, akit nagy vágyak mozgatnak. Kinek vad szenvedélyei életörömei vannak. Ezen hangokat hallottuk és követtük az örvény szeleig, hogy mi elvesztünk, míg ti fönnmaradtatok.»

Társadalmunk romlását s az erkölcsi bomladozást oly betegsögnek kénytelen minden komolyan gondolkozó konstatálni, amely ellen felő, hogy társadalmunk megfelelő orvosságot nem

¹ Krausz Sándor «Nevelés és mívelődés.» Magyar Pedagógia, VIII, 202. és 203. l.

fog találni, vagy ha találni fog, aligha tudja egyszersmind majd alkalmazni is ennyi tűz láttára.

Ily lángtenger közepett áll a végvár, az iskola s mégis voltak, sőt vannak, akik azon edes reménnyel áltatják magukat, hogy az iskola maga megküzdhet az ismertetett arral. Sajnos, végleg szétfoslottak a remények, az élet maga mást tüntet föl. Ne becsüljük túl erőnket, bár kicsinyelnünk halatlanság lenne.

Ott van Franciaország és Angolország, e két hatalmas, mégis merően ellentetes állam. Franciaország *oktatásügye*, hogy azt mondjam, legelső a világon. Iskolái paloták, a legtöbbje internátussal kapcsolatos, ahol katonamódra nevelik a jövő nemzedeket. Mint egy legfontosabban járó országkeret, olyamód van Franciaország oktatásügye szervezve. Igen, egy jól működő gépezet az, lélek nélkül. *Nevelésük* nélkülözi a vallást.

S nézzetek társadalmát, ezt az örökké hullámzó és változó francia szellemet, amely mindent a szertelen evolúciónak vetett oda: az állandó igazságokat, a hitet, az erkölcsöt s ma mar a hazafiságot is; a vallást elnyomta s mit állított helyébe? Talán az észet és tudományt, a természetes lelkiismeretet, a törvényt? De hisz az élet, ez a nagy mester, alapos leckével szolgál: a legnagyobb ész és tudomány s a legnagyobb gaztett, mily szépen megérnek egymás mellett, ha majd a sírásó eltemeti a természetes lelkiismeretet. «Ostobák, a fától gyümölcsöt vártok s mégis letéptek virágait?! Nem-e a vallás ama virág, amelynek gyümölcse a morál?»¹ A törvényt? «Az állami törvények üdvösek és szükségeseek. Azonban ezek csak a nyilvánosan fölszínre kerülő törvényszegésekkel szemben léphetnek föl; a szívnek elrejtett erzületét el nem nyomhatják és meg nem javíthatják.»²

Muesi.

Eberhardt János.

(Folytatjuk.)

EGYESÜLETI ÉLET.

Kérelem. Az «Országos Katholikus Tanügyi Tanács» f. hó 24-én tartott üléséből azon kérelemmel járul a hazai katolikus tanítóegyesületek és espereskerületi tanítói körök elnökségeihez, hogy a magyar katolikus tanítóknak a fizetésrendezés ügyében az országgyűléshez intézett memorandumát a választókerületek országgyűlési képviselőinek küldöttségüleg átnyujtsák, azzal a kérelemmel, hogy a fizetés rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál a memorandumban kifejezett jogos kívánalmakat — mint képviselőjük — támogatni sziveskedjenek. A Tanács kellő számban kinyomatta a memorandu-

¹ Schriften v. Wilhelm Meinhold, IV, 138. l.

² Steinberger Ferenc dr. «A népiszkolai törvényjavaslat és a kath. álláspont» c. cikkében idézve. Katholikus Szemle, XIX, 25. l.

mot és az érdekelt tanítóegyesületek és körök megkeresésére a kívánt példányszámot azonnal megküldi az *Országos Katholikus Tanügyi Tanács irodája*, Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. sz. Szent-István-Társulat.

IRODALOM.

A «**Jó Pásztor**» kitünően szerkesztett egyházzónoklati folyóirat nagyhíjű füzeté, III–IV. sz., 9^{1/2} íven előkelő gazdag tartalommal megjelent. Böjti kurzusát és *katechizis szentbeszédeit* külön ki kell emelnünk. A lelképászkodás koreben általános érdeklődést keltő gazdag tartalmu folyóirat egész évre 8 korona, félévre 4 korona. Megrendelhető: «**Jó Pásztor**» Budapest, VII. Csömöri-ut 16. címen.

Árpádházi boldog **Margit**. Élet- és jellemrajz. Irta Cziráky Gyula. 8-adrét 106 lap, néhány képpel. Ára füzve 60 fill. Megrendelhető a szerzőnél Gomboson és Jurecs Antal könyvkereskedésében Kalocsán, vagy a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. Ugy hisszük, a szülők és a nevelő intézetek nagy örömmel fogják ez életrajzt fogadni, mely igen kedves és tanulságos olvasmányt nyújt.

Zászlónk ifjúsági lap V. évfolyam 5. száma gazdag és igen változatos tartalommal megjelent. Az ifjúságnak ezt a kedvelt lapját a legmelegebben ajánljuk intézeteink figyelmébe és pártfogásába. Kiadja a *Regnum Marianum*. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, *Damjanich-u. 50.* Előfizetési ár egész évre 2 K.

VEGYESEK.

Az országos kath. tanítói árvaház. A kath. Tanügyi Tanács tisztelgése alkalmával dr. Walter Gyula prefátus, az orsz. kath. árvaházi bizottság buzgó elnöke hálás köszönetet fejezett ki a magyar kath. tanítóság nevében Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek azon nemeslelkű támogatásáért, melyet előmozdította, hogy a vallás- és tanulmányi alaphól Ó felsége legmagasabb kegyelme 20 ezer koronát juttatott az építendő árvaház céljaira. Megható szavakkal tolmácsolta ezután a bizottság azon alázatos kérelmét: hasson oda kegyelmesen a miniszter úr, hogy a vallásalaphól évről-évre részesüljön az árvaház alapja a 20 ezer korona támogatásban mindaddig, míg az alap önjerejéből fedezheti majd a főtartás költségeit. Ha ezen tekintélyes támogatást megnyerhetné az alap, akkor Ó felségének koronázási jubileuma alkalmából f. év június hó 8-án az országos kath. tanítóárvaház alapkövét is lehetné Esztergomban a magyar kath. tanítóság. A bizottság ezirányú kérvényét jóindulattal ígérő szavak kíséretében vette át Apponyi Albert gróf miniszter.

Apponyi Albert gróf a tanítók között. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter f. hó 21-én Neményi Imre dr. osztálytanácsos kíséretében Aradra érkezett, hogy részt vegyen a tanítói konviktus felavatási ünnepségén. A város hatóságai nagy tisztelettel, az összerendezett tanítóság megkülönböztetett szeretettel fogadta Apponyi minisztert. A felavatást szentmise előzte meg. Az ünnepélyen a miniszter a következő megható beszédet mondotta: «Tiszteit barátaim! Minden, ami jó, ami szép, és ami nagy, csak a szeretet jelében születik: a szeretetnek meleg lehelete alatt növekszik, fakaszt virágokat és terem gyümölcsöket. Ha ezt a házat a szeretet létesítette, hát ebben megvan az Isten áldásának záloga is, mely ezt a házat, annak vezetőit és minden lakóját kíséri fogja. Kísérni fogja e ház lakóinak tevékenységét, fejlődését a házában mint szerető édesanyánk szeme és szíve öbönében. Ez a szerető anya hálát mond mindazoknak, akik az ő gyermekei számára ezt az otthont létesítették. Mert tudja, hogy a szeretetnek minden nemé közt nincs kiürthatatlabb, nincs nagyobb tettekre buzdító, mint a hazaszeretet, mint az édes közös anyánkhoz, hazánkhoz való ra-

gaszkodás. Én abban a meggyőződésben, hogy azok a magas ideálok, amelyeknek az üdvözlő szónok kifejezést adott, hogy az istenfelelemnek, hogy a hazaszeretletnek, hogy a becsületességnek és kötelességtudásnak szelleme fog ebben a tanyában mindenkor honolni, boldognak érzem magamat, hogy a szeretet által emelt épület zárókövét letehettem és működésének megkezdésénél jelen lehettem. Isten áldását kívánom ez épületre, annak vezetőire és minden lakójára.» Ezután a miniszter elvégezte az utolsó kalapacsütéseket az új épület zárkóján, mire az ünnep véget ért. Apponyi a felavatott új konviktus épület helyiségeit megtekintette és azoknak minden tekintetben megfelelő, modern voltáról elismeréssel nyilatkozott.

Halalozás. A magyar kisedővászügynek egyik kiváló harcosa, *Wunderlich Nándor*, a Budapest rózsatelei m. tanodava vezetője f. hó 6-án elhunyt. Wunderlich ovócsalád gyermeke, ki 18 éves korában már kisedő-nevelő volt. A legnagyobb buzgalommal élt hivatásának, melyben 28 évet töltött. Nagy érdemei vannak az orsz. kisedővászegyesület működése körül, melynek pénztárosa volt. A kisedővász terén tekintélyes irodalmi munkásságot fejtett ki. Halála igazi veszteség a hazai kisedővász ügyére.

Követésre méltó példa. A kath. iskola védelmére igen szép példát adott Igó város képviselőtestülete: ugyanis a 10 év óta szolgáló róm. kath. tanítók fizetését 400 koronával, a 30 év óta szolgálókat 300, a 20 év óta működőket 250 és a 10 év óta működőket 200 koronával emelte fel.

Kérelem. Kedves barátaim. Kérek benneteket, akik velem együtt 1897-ben Zrínyiváralján tanítóképesítő vizsgát letettetek, hogy tartozkodási helyeiteket velem rövidesen tudatni sziveskedjétek. Gyula (Szent-Benedek, Békés m.) *Nickmann Rezső* tanító.

Szerkesztői üzenetek.

Adakozunk az országos kath. tanítói árvaházra. Adományok dr. Walter Gyula prelátnak-kancnok elnökhöz küldendők Esztergomba.

B. Gy. Beérkezett. Köszönet. — **K. K.** Felhasználjuk. **D. P. A.** kézimunkaoktatáshoz vezérkönyvül ajánljuk Augustin Imre «Nevelő kézimunka» c. művét, melyet a Szent-István-Társulat adott ki. Ára a kötetnek 1.20 K. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében, Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. — **P.** Bertalan Vince tanítóképzőintézeti tanár Esztergomban. — **Sz. J.** Beérkezett. A kérvényben minden jogos kívánság összeítve van. — Több levélre a jövő számban felelünk.

Felölös szerkesztő: Ember Károly.

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Felsőzellő (Nógrád m.), posta Nógrádszakál, kántortanítói állásra pályázat hirdettük. Jövedelme: kétszobás lakás, konyha, kamra, istálló, ólak, pince. 700 öl házikert gyümölcsösssel, 166 kor. földhaszonbér, 160 kor. munkaváltás, 28 méter kemény tűzifa, külön 7 méter az iskola fűtése. Faból 14 métert maga vágat és az egészet 6 hordatja be. Párber 100 mérő buza és 100 kor., tandj 145 kor., községi segély 17 kor. 60 fill., miscalapítványokból 11 kor., stóla 80 kor., ostyasütésért 1 mérő buza.

iskolafőnökre 3 kor. Pályázhatnak oklevelesek, de nősek előnyben részesülnek. Pályázati próba február 14-én d. e. 10 órakor. Kérvények *Laczkó Lajos* ker. espereshez küldendő. Kármányos (Szállony, Nógrád m.). Az állás azonnal elfoglalandó. 46 1—1

Zsitvaapathi (Bars m.) II. od. tanítói állásra a «Népegyneve» 3. sz. közvértel halardó meghosszabbítatik február 10-án. *Kirássy Sándor* plébános. 52 1—1

Szepesi püspöki megye.

A Ragyoc községben (Szepesváralja mellett) levő róm. kath. népiskola kántortanítói állomására f. é. február hó 20-án pályázat hirdetett. Kivántatik a től nyelvben való jártasság. Összes járandóság: 1. készpénzben 304 korona, 2. Stóla körülbelül 25 kor., 3. Államsegély 188 korona, 4. 20 m. púta, 7 m. kemény tüzelőfa befuarozva, 5. 14 k. hold szántó föld, és 3 rét hasznélvezete, 6. 5 s ra járó legelő, 7. Terményekben: tizenegy p. m. rozs, tizenhárom p. m. árpa, 8. Kezvelmes lakás házikerttel. Föl-szerelt felszámolóvanyok a szepesolaszi kerületi Tanfelügyelőséghez (Zsiga, p. Szepesváralja) küldendők. 48 1—1

Váci egyházmegye.

Az alsónemédi-i (Pest m.) róm. kath. kántortanítói állás betöltésére pályázat hirdetett. Jövedelme: 41 (1200 □□) hold szántó föld értéke 1020 kor., 250 par után parhár 624 kor. 50 f., szántásváltás 156 kor., tandíj 32 korona, osztásútés 20 kor., stóla jövedelem 200 kor., állásokért 30 kor., természetbeni lakás 3 szoba, kamra, pince és istálló 200 kor., összesen 2232 kor. 50 f. köteleessége a kántori és tanítói teendők végzése. Megjegyzés: Azon kántortanító vagy tanító urak pályázhatnak csak ezen állomásra, akik közül a megválasztott ezen állomásra első évi jövedelmének felét a hátramaradt özvegy javára választás napján kifizetni kötelezi magát. Pályázati határidő az évi február 7., mely napon a választás is megtartatik délelőtt 9 órakor. Kellően felszerelt kérvények f. *Döcs István* esperes-plébános úr címére küldendők. Állás azonnal elfoglalandó. Megbízásból: *Gruber Károly*, iskolaszéki jegyző. 47 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Veszpréme győi Esztergár községhez tartozó Kardosret pusztán nyugdíjbalépés folytán megüresedett az azonnal megüresedett községi iskolánál a tanítói állás, melynek betöltésére pályázat hirdetett. Javadalmazása: két szobából és konyhából álló lakás, kamra, pince, két téli és száma istálló, 516 □□ hold szántó, 190 □□ hold kert. Legeltetési jog, 800 kor. törzsűzetés. Államsegélyből kor-poties, 12 kor. a hit- és erkölestan tanításért. Temetés-ekért a szokásos stóla. Köteleessége: I—VI. vegyes osztályok és ismételőiskolások tanítása, továbbá a kántoriteendők végzése, melyek ezidőszert: segédkezés a temetés-eknél és ritkán istentiszteletnél, vasár- és ünnepnap, egyes böjti napokon és halottak estéjén litániák tartása, a gyermekeknek templomba vezetése és feltgyelet reájuk. Ezen állásra, mely február 12-én foglalandó el, csak róm. kath. okleveles férfitanítók pályázhatnak. A szabályszer-ten felszerelt kérvények február hó 9-ig *Csokonay Zsigmond* esztergári plébános, iskolaszéki elnökhöz külden-dők Zircen. 51 1—1

Veszprémvaszari róm. kath. pléb. tartozó takácsi főkegyház kántortanítói állására a pályázat f. é. február 5-ére tüzetett ki. Fizetés államsegéllyel 814 kor. Kérvények a vaszari esp. pléb. hivatalhoz küldendők. *Iskolaszéki*. 53 1—1

A csatári plébániához tartozó, Sárhida főközségben a tanítói állomás lemondás folytán üresedésben van. Evi javadalmazás: készpénzfizetés 800 kor., mely összeg-ből 400 koronát a kultusz-kormány folyósít, befolyó tandíj 100 kor. s a község pénz-arából 300 kor. előleges 14 éves részlettel fedeztetik. 2. Két szobából álló lakás, kamra, konyha s padlással 3. Istálló, pajta, baromfi és sertés-ólak. 4. Két darab szarvasmarha és seriés szabad legel-tetése. 5. Tantermet a község fűtetű. 6. Az iskola körüli kert és belsőséget a tanító hasznélvezi. 7. Az iskola és épületek tatarozása a község terhe. 8. Stólaris évi átlaga:

15—20 kor. Pályázhat minden róm. kath. jó erkölcsű s okleveles tanító. Pályázati határidő 1907. év február hó 7., amely napra nálat, esetleg a helyszínen személyes meg-jelenés igényeltetik. *Mészáros Flóris* lelkész, iskolaszéki elnök. Csatar, up. Zalaegerszeg. 50 1—1

A foksabadi újonnan szervezett róm. kath. osztály-tanítói állásra pályázat hirdetett. Pályázhatnak tanítókon kívül tanítónők is. Lakás egy szép nagy szoba, konyha. Fizetése a hitközségtől 200 kor. Államsegély 600 kor. Összesen 800 kor. A megválasztott köteles az iskolaszék által kijelölt osztályt önállóan vezetni, a gyermekeket a templomba és körmeneteken kísérsni ott rájuk felügyelni. Ha férfitanító választatik, úgy az köteles a kántori teen-dőkben segíteni. A pályázók kérvényeket február hó 16-ig *Zürjersky Viktor* foksabadi plébánoshoz küldjék. A meg-választott állást azonnal köteles elfoglalni. 49 1—1

A Mindszentkällai róm. kath. elemi iskolánál meg-üresedett osztálytanítói állomásra február 12-ére pályázat hirdetett. Javadalmazása: tutorozott szoba tisztogatás-sal, fűtéssel, 800 kor. készpénz, melyből 400 kor. állam-segély, többi hitközségé fizeti. Megválasztott tartozik ki-jelölendő tanteremben önállóan tanítani, a gyermekeket isteni tisztelőre, körmenetekre vezetni, felügyelni, gaz-dasági oktatásban részesíteni, ismétlősök tanításában segédkezni, kántortanító akadályoztatása esetén ezt helyettesíteni. Állás azonnal elfoglalandó. Okleveles férfi-tanítók kérvényüket *Kéri Gyula* plébánoshoz, Szentbé-källia, Zala m., posta Köveskál intézzék. 54 1—1

Bold. Csima István, főkantor, országszerte ismeretes, kitűnő összeállítású, 250 valogatozott, szabályos orgonakíseretű gyász-mise-éneket tartalmazó énekkönyve mélyen leszállított áron (4 frt helyett 2.50 frt-ért) kapható az elhunyt özvegyenél Kiskunfélegyházán.

S 4—8

Szőlőoltványok

kétévesek hiányok pótlására, gyökeresek, si-mak legjobb fajokban, legolcsóbban

== Hegyi bor ==

fehér, siller és vörös kitűnő minőségben kapható Székely I. Józsefnél Gyöngyös.

Arjegytek ingyen

790 7—16

HARMONIUMOKAT

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ és TSA

Budapest, X., Delej-utca 11. (Tisztviselőtelep.)

Pianók.

Pianinók.

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szer-int és minden nagyságban pontos orgo-na-méretekkel templonok, szemináriu-mok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig. Tantervek különös szakszaktérgedmeny. Arjegytek ingyen és bérmentve. Részlet-fizetés engedélyezve. 790

Magyar Dallamos

Ünnepi Praeludiumok

az összes hangnemekből

írták: főt. Stacker István és Kontor Elek.

E könyv 32 hosszabb dallamos praeludiumot tartalmaz a magyar katolikus anyaszentegyház isteni tiszteletén kitűnő szolgálatot tesz s nemcsak karmagoknak és kántortanítóknak, hanem mintázóknak, kik az orgonát vagy harmoniumot játszzák — sőt a zongorázóknak is — kedves élvezetet nyújt a lent nevezett művészi ízléssel kiállított mű. Még a legnehezebb hangnemekben írt praeludiumok is egész könnyű stílusban vannak megkonstruálva. Ára 5 kor., egyházi orgonistáknak és tanítóknak 4 korona.

Megrendelhető kollégáink, a szerző lakcímén:

Kontor Elek Budapest, VII., Csömöri-út 42.

Egyanitt megrendelhető még a pénz előzetes beküldése mellett bérmentve:

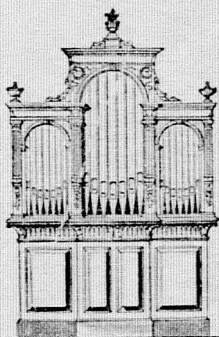
«Hazafias Mária-dalok» (10 dal) ára 3 K tanítóknak 2 K
 «Immaculata» (3 dal) ára ... 2 K
 «Miatyánk» 12. ezer (2 dal) ára ... 2 K
 «Hazánk Nagyszőnye» (10 dal) 3 K tanítóknak 2 K
 «Tanító-Induló» ára ... 2 K tanítóknak 1 K

644.

CSEH ISTVÁN

orgona- és harmonium építőmester

Egerben.

Ajánlkozom mindenemű templomi orgona- és harmonium-készítésére a legújabb légnyomatú, (pneumatikus) cső-rendszer szerint, igen jutányos árak mellett.

Régi orgonaátalakításokat, javításokat, tisztításokat és hangolásokat olcsón vállalom el jótállás mellett.

Zimmermann Gyula Henrik, Lipcse.

Legjobb szerkezetű harmonium gyára.

Üzletek: Lipcse, Szent-Pétervár, Moszkva, Riga, London. Egyedüli képviselő Magyarország és Ausztria részére:

Hörl Nándor Pozsony, Ventur-utca 24.

Számos elismerőlevel kiváló szak tekintélyektől, az egész világból.

A Zimmermann-féle harmoniumok művészi hangolva, mindenütt feltűnést keltenek elváráslóan szép összhangjukkal. Előnyös feltételeink tanítók részére: A vételár felének vagy legalább egy harmadának lefizetése és a maradék részletekben megfizetés szerint.

Költségmentes szállítás.

Képes harmoniumárjegyzék ingyen.

További különlegesség templomok és iskolák részére: Igen erős szerkezetű, német módszerű, légnyomatú harmoniumok igen erős atható hanggal. Igen erős kereslet miatt kérjük a megbízásokat lejekorán közölni.

Fr. KISS KÁROLY főgimn. tanár 34925. sz. szabadalmát képes.

„KAROLIUM“

vér- és pajzstetű, fakacac, poloska és a mézgasdást előidéző élősdieket irtó szer, mely ezen élősdieket biztosan elpusztítja és a fák immunissá teszi.

1 kis üveg ára (200 gramm) ... K 1.—

1 nagy üveg ára (500 gramm) ... K 2.—

50 üveg egyszerre történő megrendelésénél 20% engedmény.

Kizárólagos vezérképviselet a bel- és külföld részére a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Dr. Hets Ödön ügyész úr, aki a szert 2 év óta használja 70 holdas soroksári gyümölcsösében, a következő bizonyítványt adta:

Tekintetes Fr. Kiss Károly tanár úrnak Budapest.

As Ön utasításán folytán készített vértetű-keveréket gyümölcsfáimnál még a múlt év nyarán teljes sikerrel alkalmaztam, készséggel jelentem ki, hogy ezen szer a körte- és almafáson mutatkozó vértetű kártására az egyedüli biztos szer. A múlt évben bekent fák az idén mind reményen hajtottak és termékpességsüket vissza-
gyarútták.

Kiváló hatással!

Hets Ödön s. k.

!! Most jelentek meg !!

A Szent-István-Társulatnál kapható irodalmi újonságok:

Imák és elmélkedések.

Flavigny grófnő után átdolgozta:

GUBICZA ISTVÁN.

I-II. rész egybe kötve.

Vászonkötésben 4., chagrin 6., párnázott borjübörkötésben 10 korona.

A tiszta életről.

Kalauz mivelt, serdült ifjak számára.

Irta:

SZUSZAI ANTAL.

Ára füzve 2.60 kor., kötve 4 korona.

A choralis-ének katekizmusá.

Irta:

P. BIRKLE SUITBERT.

Fordította:

MEISZNER IMRE.

Ára füzve 2 korona

Ára füzve 2 korona.

Jézusom Örömöm.

Jó gyermekek imádságos és énekes könyve.

Szerkesztette:

VARGHA DAMJÁN dr.

Ára vászonkötésben 1 és 2 korona, bőrkötésben 3, 4 és 5 korona.

HANDEL-MAZETTI ENRICA

Jesse és Mária.

Regény. Fordította:

AUER ISTVÁN.

I-II. kötet.

Ára 8 korona.

KATHOLIKUS HITTAN

Középiskolák számára Irta:

DEMÉNY DEZSO.

Átdolgozta: **BAUMANN KÁROLY.**

Ára füzve 1 korona 60 fillér.

Engedélyezve a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszterium 85.017-1906. sz. rendeletével.

A MAGYAR NEMZET IRODALOMTÖRTÉNETE.

Tanítóképző-intézetek új tanterve szerint írta és olvasókönyvvel ellátta **BARTHA JÓZSEF dr.**

Ára füzve 4 kor. 20 fillér.

Ára füzve 4 kor. 20 fillér.

Megrendelhetők a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

==== könyvkereskedésben ====
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. sz.

==== könyvkiadóhivatalában ====
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. sz.